

מדינת ישראל - משרד הבריאות
החטיבה לענייני בריאות

מינהל רפואה

חוזר מס': 35/99

ירושלים, י' אלול, תשנ"ט
22 אוגוסט, 1999

חוק מס': 1/0/200

אל: מנחלו בתי החולים
מנחלו/ות שרותי עבודה סוציאלית בבתי חולים

הנדון: הפעלת שירותי עבודה סוציאלית בבתי החולים

1. כללי:

מטרת חוזר זה לקבוע כללים להפעלת שירותי העבודה הסוציאלית בבתי החולים. העובדים הסוציאליים בבתי החולים היוגם חלק מהצוות הרב מקצועי במחלקות האישפוז ובמרפאות השונות. עבודת העובדים הסוציאליים בבתי החולים מבוססת בין היתר על חוקים ותקנות, הנחיות וגהלוי משרד הבריאות ועל פי הוראות הנהלות בתי החולים.

2. הגדרות:

עובד סוציאלי: אדם שקיבל רשיון לעסוק בעבודה סוציאלית על פי חוק העובדים הסוציאליים התשנ"ו - 1996.
מטופל בסיכון פסיכו-סוציאלי: מטופל שעקב איסיון מזוהה של מחלתו ו/או מצבו הנפשי - משפחתי - חברתי נמצא בסיכון וזקוק לאבחון פסיכוסוציאלי.

1. חובת ההפעלה:

1.1 בכל בית חולים יפעל שירות לעבודה סוציאלית כחלק מהמערך הקבוע של

בית החולים.

כתובת המשרד: רח' רבקה 29, קומה ג', ירושלים
מען למכתבים: ת"ד 1176, ירושלים, מיקוד - 91010
טלפון: 02-5681280 - מקט: 02-6725821
דואר אלקטרוני: Berio@matat.health.gov.il

- 1.2 הגהלת בית החולים אחראית למתן שירותי עבודה סוציאלית במחלקות ובמרפאות בכל שעות פעילות בית החולים.
- 1.3 בכל בית חולים ימונה עובד סוציאלי כאחראי על השרות הסוציאלי במקום.
- 1.4 כל העובדים הסוציאלים בבית החולים יהיו כפופים לאחראי על השירות לעבודה סוציאלית.
- 1.5 העובד הסוציאלי בבית החולים ישתתף בכל פעילויות המחלקה /מרפאה הנדרשת לביצוע עבודתו בהתאם לצרכי המטופלים ו/או משפחותיהם.

2. מטרת השירות לעבודה סוציאלית:

השרות לעבודה סוציאלית יפעל ויסיע בהשגת יעדי הטפול הרפואי ולשפור הטיפול הפסיכוסוציאלי של המטופל ולקידום רווחתו של המטופל ומשפחתו באמצעות:

- 2.1 שפור התפקוד הפסיכוסוציאלי האישי והבינאישי של המטופל ומשפחתו.
- 2.2 סיוע לצוות המטפל באבחון גורמים פסיכו-סוציאליים בהתפתחות המחלה והערכת השפעתם על ההליכי שיקום ושחרור מבית החולים.
- 2.3 השגת הענות טובה יותר לתכנית הטפול הכוללת במטופל.
- 2.4 קישור ותאום בין המטופל ומשפחתו, לבין השירותים בקהילה למען גיוס משאבים, מיצוי זכויותיו והבטחת רציפות הטפול.
- 2.5 קידום זכויות מטופלים ומשפחותיהם וייצוגם בפני האחראיים למתן שרותים למטופל ומוסדות ציבור.

3. מנהל השירות לעבודה סוציאלית:

- 3.1 מנהל השירות לעבודה סוציאלית כפוף למנהל הרפואי של בית החולים.
- 3.2 אחראי להתווית מדיניות שירותי העבודה הסוציאלית בבית החולים, בהתאם לצרכי המקצוע וצרכי בית החולים.
- 3.3 שותף לגיבוש מדיניות בית החולים בתחום הרווחה.

- 3.4 אחראי לגיבוש והפעלת הכנית לפריסת שרותי העבודה הסוציאלית בבית חולים.
- 3.5 אחראי לקבלה והפסקת עבודה, הקצאה והערכת תפקודם של כל העובדים הסוציאליים בבית החולים.
- 3.6 אחראי להכנת נוהלי עבודה.
- 3.7 על מנהל השרות להבטיח כי שירותי העבודה הסוציאלית יינתנו באיכות המקצועית הנדרשת, בפרק זמן סביר ובתאום ובשיתוף הצוות הרב מקצועי.
- 3.8 אחראי לבניית בלי פיקוח ובקרה מנימוים, מתן הדרכה והכשרה מקצועית שוטפת לעובדים הסוציאליים של בות החולים.
- 3.9 אחראי למכלול הפעולות האקדמיות בתחום העבודה הסוציאלית הנערכות בבית החולים כולל מחקר, פיתוח ידע והכשרת סטודנטים ומתמחים בתחום הע"ס הבריאותית.

4. פניה לקבלת שירותי העבודה הסוציאלית:

הפניה לקבלת שירותי העבודה הסוציאלית יכולה להיות ישירה ע"י המטופל; בני משפחתו של המטופל; העובר הסוציאלי; הצוות המטפל במחלקת האישפוז או, גורמים אחרים המטפלים במטופל בבית החולים או בקהילה.

5. תחומי פעילות בליווי:

בנוסף למתן שירותים ישירים לאוכלוסייה, יסייע מנהל השירות לעבודה סוציאלית או בא כוח להנהלת בית החולים בקידום הטיפול בהיבטים פסיכו-סוציאליים של מצבי חולי שונים, מניעה, זיהוי צרכים, פיתוח דפוסי עבודה רב מקצועיים ובין ארגוניים, במיוחד בנושאים הבאים:

- 5.1 הפעלת מרכז מידע ומתן עזרה ראשונית לנפגעים ובני משפחותיהם בשעת חרום ובמקרים של פיגוע המוני, כחלק מההערכות של ביה"ח.
- 5.2 טפול בנפגעי אלימות במשפחה, ולודים, ילדים וחסרי ישע.
- 5.3 ועדות אתיקה.
- 5.4 הובטים פסיכו-סוציאליים בנוהל סיכונים.

5.5 טיפול באוכלוסיות המאופיינות בשילוב בעיות בריאותיות וסוציאליות, תחלואה משולבת ומצבים מיוחדים, כגון: עולים חדשים, דיירי רחוב, וכדומה.

5.6 זיהוי צרכים פסיכו-סוציאליים ויחודיים לאוכלוסיות חולים כגון: מושתלים, נפגעי תאונות דרכים חולי איידס.

5.7 ניהול הטפול בהליך מגוי אפטרופוסות.

5.8 הסדרת דרכי העבודה של בית החולים והמחלקה לעבודה סוציאלית עם גורמים וארגונים המטפלים בקהילה.

6. הנאים ואמצעים מיסויים:

על הנהלת בית החולים להבטיח את התנאים המיסיים והאמצעים הנדרשים לביצוע העבודה הסוציאלית ביעילות המירבית (כגון: כח אדם מתאים, שירותי מזכירות ואמצעי תקשורת), הן שמירה על כבוד המטופל, פרטיותו, ערכי המקצוע והסודיות נדרשת ואת הרמה הבטיחותית הנדרשת להבטחת שלומם של העובדים.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת הנוגעים בדבר במוסדכם.

ב ב ר כ ה

ד"ר א. פרלוביץ
ראש מינהל הרפואה

העתק: המנהל הכללי
המושגה למנהל הכללי
ס/מנכ"ל בכיר למינהל ולמשאבי אנוש
ס/מנכ"ל בכיר לתכנון ובינוי מוסדות רפואה
ס/מנכ"ל לכלכלת בריאות וביטוח רפואי
ס/מנכ"ל לתכנון היקצוב וחיתמחור

נציב קבילות הציבור
 נציב קבילות הציבור ע"פ חוק ביטוח בריאות ממלכתי
 היועצת המשפטית
 ס/מנכ"ל להסברה ויחסים בינלאומיים
 ראש אגף למדיניות טכנולוגיות רפואיות
 אחות ראשית ארצית
 ראש שרותי בריאות הציבור
 רופאי המחוזות – לשכות הבריאות המחוזיות
 ראש שרותי בריאות הנפש
 מנהל האגף לגריאטריה
 מנהל האגף לרפואה כללית
 מנהלת תחום רישום ומידע רפואי
 מנהל אגף למשאבי אנוש
 מנהל תחום בכור שכר ויחסי עבודה
 מנהל האגף למקצועות בריאות
 מנהלת האגף להבטחת איכות
 מנהל אגף ביקורת פנים
 מנכ"ל קופות החולים
 מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים
 ס/מנכ"ל וראש חטיבת בתי החולים – קופ"ח כללית
 מנהל האגף לאביזרים ומכשירים רפואיים
 מנהל המחלקה לרפואה קהילתית
 הממונה על רישוי מוסדות רפואה ומכשירים רפואיים מיוחדים
 מרכזת המועצות הלאומיות
 מנהלת השרות הארצי לעבודה סוציאלית
 הספרייה הרפואית
 אחראית ארצית על הסיעוד ברפואה כללית
 אחות ראשית – קופ"ח הכללית
 הרופא הראשי, השרות למסגר, משרד העבודה והרווחה
 רכז הבריאות באגף התקציבים – משרד האוצר
 ארכיון המדינה

נספח א'

הגדרות

אובלוסיה בסיכון פסיכו-סוציאלי - מטופלים או משפחות אשר עקב אפיונים מוזהים של מחלתם ו/או מצבם הנפשי-משפחתי-סביבתי. נמצאים בסיכון וזקוקים לאבחון פסיכו-סוציאלי מיידי.

קריטריונים לאיתור אובלוסיה בסיכון פסיכו-סוציאלי גבוה:

* גיל החולה;

* העדר/תפקוד לקוי של מערכות תמיכה;

* מצב תפקודי – פיזי נפשי;

* אי שיתוף פעולה עם הנחיות הטפול;

* חומרת מחלה;

* אשפוזים חוזרים במהלך אותה שנה;

* צורך בהתערבויות מבח החוק באובלוסיות: ולדים

מבוגרים

קשישים